

Planeringsrådets möte 2/2013

Närvarande

Ann-Marie Ovrin, Svenska Kraftnät, ordförande

Johan Setréus, Svenska Kraftnät, sekreterare

Elisabet Norgren, Svenska Kraftnät

Dan Andersson, E.ON Elnät Sverige AB

Anders Ekberg, Fortum Distribution AB

Lennart Engström, Vattenfall Eldistribution AB

Per Norberg, Vattenfall Eldistribution AB

Anders Pettersson, Svensk Energi

Mattias Wondollek, Svensk Vindenergi

Jan Berglund, Jämtkraft AB

Sture Holmström, Svenska Kraftnät, punkt 5

Zarah Andersson, Svenska Kraftnät, punkt 6

Anmäld frånvaro

Set Persson, Vattenfall AB, Elproduktion

Stefan Håkansson, E.ON Värmekraft Sverige AB

Tid

2013-06-26 klockan 10.00–15.30

Plats

Svenska Kraftnät, Sturegatan 1 i Sundbyberg

1 Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes och lades till handlingarna.

2 Föregående mötesprotokoll

Avklarade frågor:

- Frågan om ECO-design för krafttransformatorer (se möten 4/2011 och 3/2012). Svenska Kraftnät har agerat på denna punkt och lämnat kommentarer till Kommissionen via ENTSO-E, vilket även andra TSO:er har gjort.
- På Energieffektivitetsdirektivet har Svenska Kraftnät lämnat synpunkter på remissen. Anders P. meddelade att det nu finns ett lagförslag.

Ej avklarade frågor:

- Datautlämning i samband med Inspire-projektet – Vad innebär detta för Svenska nätägare?
- Stationsutformning och huvudmanaskap.
- Nedstyrning av aktiv effekt för vindkraftsparker. Hur ska detta ske rent praktiskt och vilka tekniska riktlinjer bör upprättas?

Punkten 10a, nedstyrning av aktiv effekt, justerades efter diskussion. Dan anförde att någon överenskommelse om insignal i stationen för nedstyrning av aktiv effekt inte finns, vilket det kan tolkas som i protokollet. Det finns flera alternativ och en teknisk riktlinje bör upprättas.

Föregående mötesprotokoll godkändes i övrigt och lades till handlingarna.

3 Beräkning av avgifter för anslutningar till stamnätet

Planeringsrådet hade inför mötet tagit del av dokumentet "Principer för beräkning av avgifter för anslutningar till stamnätet" (2013/447), som ett diskussionsunderlag. Dokumentet togs i mars upp för diskussion i Svenska Kraftnäts styrelse och det har även presenterats för Marknadsrådet.

Per hade inför mötet skickat skriftliga kommentarer till dokumentet och anförde att man bör basera beräkningarna på tekniskt nuvärde och inte blanda in den ekonomiska avskrivningen. Han föreslog att man i kalkylen räknar med tekniskt nuvärde, vilket även andra medlemmar i rådet föredrog.

Lennart anförde att det är bra att grundprinciperna dokumenteras och tydliggörs, men motsatte sig att kalkyltiden för nyttovärden ändras till fem år. Elisabet förklarade Svenska Kraftnäts ställningstagande till den valda kalkyltiden. Orsaken är att nyttovärdena förändras vartefter nätet förändras och att en längre tidshorisont än fem år ger för stora osäkerheter i beräkningarna. Svenska Kraftnät tar även en viss risk i och med att anslutningsavgiften aldrig kan överstiga investeringskostnaden vilket annars skulle vara fallet om de negativa nyttovärdena är stora. Svenska Kraftnät kommer att samråda med EI om kalkyltiden för nyttovärden.

Elisabet anförde att Svenska Kraftnät anser det viktigt med en gemensam samsyn på den tekniska livslängden för stationer, ledningar och apparater. Detta skulle förenkla framtida uppgörelser om restvärde och Svenska Kraftnät måste behandla alla parter lika. Rådets medlemmar var positiva till att finna en gemensam hållning för den tekniska livslängden.

Per föreslog att man borde överväga att använda tidigare utvecklade metoder för värdering av en anläggnings tekniska värde. Svenska Elverksföreningen (SEF) (nuvarande Svensk Energi) har en skrift "Värdering av elektriska distributionsanläggningar", SEF H 16/68 14/73, som tar upp principer och metoder för beräkning av teknisk livslängd baserat på anläggningsdelars statistiska livslängd. Anders P. och Per fick ansvaret att distribuera SEF:s skrift till rådets medlemmar. Tabellerna för de statistiska livslängderna kan behöva justeras för dagens situation.

Frågan kommer att behandlas på nästa möte i Planeringsrådet och synpunkter kan lämnas innan mötet. Beräkningsprinciperna planeras därefter att beslutas av Svenska Kraftnäts styrelse.

4 Handlingsplan för Investeringslistan

Elisabet presenterade ett förslag till handlingsplan för hur Svenska Kraftnät vill gå vidare i samarbetet kring Investeringslistan (se möte 4/2012, punkt 8). Presentationen skickas separat till rådets medlemmar.

Planen är att arrangera regelbundna möten med respektive regionnätsföretag/produktionsföretag. Syftet är bland annat att stärka kontaktvägarna och att åstadkomma effektivare koordinering av framtida reinvesteringar och investeringar.

Följande alternativ har Planeringsrådets medlemmar att ta ställning till inför nästa möte i september:

1. Ett möte per år för respektive regionnätsföretag/produktionsföretag uppdelat per områdesprogram (norr, mitt och syd).
2. Ett möte per år för respektive regionnätsföretag/produktionsföretag men med alla tre områdesprogram vid ett och samma tillfälle.

Svenska Kraftnät återkommer med en karta som visar den geografiska indelningen av områdesprogrammen inom Svenska Kraftnät.

5 Felstatistik Nordiska elkraftsystemet

Sture höll en presentation om felstatistik för det nordiska elkraftsystemet som publiceras i rapporten "Nordic grid disturbance statistics 2011". Rapporten sammanställs årligen av DISTAC-gruppen inom RGN, ENTSO-E.

Nytt för i år är att även HVDC-förbindelser redovisas i sammanställningen.

Statistiken, som omfattar spänningsnivåerna 100 – 400 kV, sammanställs av egen data och av data som de nordiska TSO:erna begär in från regionnätsbolagen.

Sture poängterade vikten av att regionnätsbolagen verkligen skickar in data till rapporten då statistiken fyller en viktig funktion för att kunna följa trender. Lennart anförde att det är mer motiverande för nätföretagen att skicka in data för sammanställning om slutresultaten presenteras på lämpligt sätt.

Rapporten och en länk till tidigare rapporter skickas ut till rådets medlemmar.

Rådets medlemmar efterfrågade en presentation av rapporten på årlig basis i framtiden.

6 Effektreserven, upphandlingen

Zarah höll en presentation om effektreservens upphandling och framtid. Presentationen bifogas protokollet.

Enligt planen ska produktionsdelen av effektreserven vara helt urfasad till år 2020, varpå den är helt består av förbrukningsreduktion. Enligt regleringsbrevet 2013 ska Svenska Kraftnät utifrån situationen de senaste vintrarna och hur effektreserven har använts följa upp och analysera avvecklandet av effektreserven. Utredningen har en referensgrupp knuten till sig bestående av personer från branschen.

Tolkningen av brevet är att utredningen kommer att uppdatera EI R2008:15 med nya data och svara på frågan om utfasning av effektreserven går enligt plan och om det är rimligt med en marknadslösning till 2020. Arbetet kan komma att kräva insatser i form av forskning och t.ex. examensarbeten för att klargöra hur nya förutsättningar som nätkoder och ökad andel vindkraft påverkar behovet av effektreserven.

7 Problem kring multipla anslutningsförfrågningar för vindkraft

Elisabet tog upp problemet med att vissa vindkraftsexploatörer lämnar in flera anslutningsförfrågningar för ett och samma projekt. Det leder till en svår situation för både Svenska Kraftnät och regionnäten. Resurser läggs på flera ställen samtidigt och detta kan innebära felberäkningar rent kapacitetsmässigt och risk för onödigt dyra nätförstärkningar. Olika projektnamn för samma park kan även förekomma vid anslutningsansökningar. Av denna anledning har Svenska Kraftnät som önskemål att vindkraftsprojekten åtminstone har samma namn vid multipla förfrågningar. Det är även önskvärt att man som exploatör informerar om att man gjort flera ansökningar hos andra nätföretag.

Elisabet anförde att samordning kring multipla anslutningsförfrågningar kan bli en fråga att ta upp vid mötena med Investeringslistan.

8 Aktuella utredningar och projekt

Elisabet informerade kort om pågående och kommande utredningar och projekt sedan föregående möte i Planeringsrådet.

Utredningar i tidigt stadium:

- Inertia/frekvens. Viss oro finns vad som händer i systemet vid drifttillstånd med stor andel vind. Detta utreds därför närmare på Svenska Kraftnät.
- Kapacitetsberäkning med Flow-based. Denna lösning förespråkas av flera nätägare i Europa och världen. Frågan drivs bland annat av Statnett. Metoden kan få stora konsekvenser och Svenska Kraftnät utreder därför vad det innebär och återkommer när man vet mer.

9 Cigré

Varken Lennart eller Per hade något nytt att rapportera om från arbetet inom Cigré.

10 Övriga frågor

a) ENTSO-E - projekt i Sverige (Anders P.)

Anders P. hade sett en planeringskarta inom ENTSO-E som innehöll många projekt han inte kände till. Elisabet svarade att projekten är kopplade till Nordbalt och att Svenska Kraftnät har EU-finansiering för dessa.

b) Arbetsgrupper till Marknadsmodelleringsgruppen

Stefan hade vid föregående möte (se protokoll möte 1/2013) föreslagit en rad olika arbetsgrupper med olika frågeställningar för Marknadsmodelleringsgruppen. Frågan har därefter lämnats öppen. En diskussion följde, men då Stefan var frånvarande på mötet saknades hans åsikter i frågan. Punkten sattes upp på agendan till kommande möten. Svenska Kraftnät har tidigare meddelat att man är positiv till ökat samråd, och att det är viktigt att den ingående datan till prognoserna är så korrekt som möjlig för att minimera osäkerheten i resultaten från simuleringarna.

11 Frågor att diskutera på kommande möten

Förslag på ämnen att avhandla vid kommande möte skickas till Mari Jakobsson, då Johan Setréus är på föräldraledighet till februari 2014. Följande frågeställningar togs upp på mötet eller har diskuterats i tidigare sammanhang:

- Statusuppdatering för nätkoderna inom ENTSO-E (återkommande punkt).
- Presentation av de marknadsmodellstudier som sammanställs (återkommande punkt). Eventuella arbetsgrupper/referensgrupper har föreslagits vid möte 1/2013.
- Beräkning av avgifter för anslutning till stamnätet.
- Stationsutformning och huvudmanaskap.
- Val av mötesform för fortsatt samarbete kring Investeringslistan (två alternativ att ta ställning till).
- Tröskeeffektfrågan. Frågan tas upp när något nytt framkommer.
- Senaste TYNDP presenteras så fort arbetet publiceras.
- Kapacitetsberäkning med flow-based metod.
- Presentation av Vindkraftsrapporten av Oskar Sämfors.

Då nästa möte förläggs på annan ort (se nedan), kan några av ovanstående punkter komma att skjutas till senare möten.

12 Kommande möten

Jan hade tidigare föreslagit att möte 4/2013 skulle förläggas i Östersund, i Jämtkrafts lokaler. Ann-Marie meddelade att Planeringsrådet kan förlägga ett möte med studiebesök per år. Fler möten utanför kontoret i Sundbyberg blir opraktiskt då det är svårt att engagera mötespresentatörer från Svenska Kraftnät. I år förläggs möte 3/2013 i närheten av Sydvästlänken och möte 4/2013 förläggs därför i Sundbyberg.

Det beslutades att kommande möten kommer att äga rum vid följande datum:

- Möte 3/2013. Mötet förläggs i anslutning till Sydvästlänken den 26 september. Mer information skickas till deltagarna i augusti.
- Möte 4/2013. Svenska Kraftnät har skickat en Doodle-förfrågan för att bestämma datum.

Justeras

Vid protokollet

Ann-Marie Ovrin

Johan Setréus